

Toelichting   Nadere regels maatschappelijke ondersteuning

Algemeen

In de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Súdwest-Fryslân 2018 is opgenomen dat het college door middel van Nadere regels, regels stelt ter bevordering van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen. Deze nadere regels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Súdwest-Fryslân 2018 zijn tevens een verdere uitwerking van de Verordening.

Nadere regels vinden hun basis in de Algemene wet bestuursrecht (AWB) en zijn net zo bindend als de Verordening. Bij beoordeling van geschillen is het de rechter die toetst of de gemeente de eigen regels, zoals neergelegd in de Verordening en de Beleidsregels correct heeft gehanteerd.

Begripsbepalingen

De meest gehanteerde begrippen staan al in de wet of de verordening, deze blijven in de nadere regels van kracht en worden niet opnieuw toegelicht. In deze nadere regels worden er enkele aan toegevoerd. De begrippen zijn afgestemd op de begripsbepalingen in de nadere regels Jeugdhulp gemeente Súdwest-Fryslân 2018. Begrippen die in de nadere regels voorkomen zijn toegelicht in de betreffende artikelen.

Hoofdstuk 1   Vormen van ondersteuning

In de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Súdwest-Fryslân 2018 wordt onderscheid gemaakt tussen vrij beschikbare voorzieningen en niet vrij beschikbare voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Artikel 3 van de Nadere regels gaan in op de niet-vrij beschikbare maatwerkvoorzieningen.

Een vrij beschikbare voorziening is een algemene voorziening en vrij toegankelijk voor alle inwoners ongeacht de leeftijd. De inwoner kan hier zonder voorafgaande weging door of besluit van de gemeente gebruik van maken. Het uitgangspunt is dat de ondersteuning vanuit het gebiedsteam dicht bij de inwoner plaatsvindt, dat de inwoner centraal staat en dat het gaat om het leveren van maatwerk.

Een individuele maatwerkvoorziening is pas aan de orde als na gesprek blijkt dat de inwoner als gevolg van problematiek niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, hulp vanuit het eigen netwerk, met vrijwilligers of voorliggende voorzieningen voldoende in staat is of om het aanvaardbare niveau van de veilige ontwikkeling van de jeugdige te bereiken of te behouden. Maatwerkvoorzieningen worden individueel aan de inwoner beschikt.

Artikel 1 Informatie en advies

Het verstrekken van informatie en advies door het gebiedsteam is een algemene voorziening en vrij toegankelijk voor alle bewoners, ongeacht de leeftijd. De inwoner kan hier zonder voorafgaande weging door of besluit van de gemeente gebruik van maken en betaalt hiervoor geen bijdrage.

Het uitgangspunt is dat de ondersteuning door het gebiedsteam dicht bij de inwoner plaatsvindt, dat de inwoner centraal staat en dat het gaat om het leveren van maatwerk.

Er is keuzevrijheid voor de inwoner om voor een andere gebiedsteammedewerker te kiezen in geval er problemen ontstaan in de relatie inwoner-gebiedsteammedewerker. Wanneer een inwoner blijk geeft van twijfel aan de objectiviteit van de gebiedsteammedewerker zal de gebiedsteammedewerker daarover met de inwoner in gesprek gaan. Wanneer zij er samen niet uitkomen en de inwoner nog steeds twijfelt aan de objectiviteit, heeft hij of zij recht op ondersteuning van een andere gebiedsteammedewerker.

Artikel 2 Mantelzorgondersteuning

Ondersteuning ten behoeve van de mantelzorger met als doel het blijvend kunnen bieden van de mantelzorg en het voorkomen van overbelasting van de mantelzorger.

Het aanvragen van mantelzorgondersteuning verloopt via het gebiedsteam. Indien mogelijk ondersteunt het gebiedsteam middels een enkelvoudige advisering. Daarnaast is er de mogelijkheid dat een vrijwilligersorganisatie een vrijwilliger koppelt aan de zorgvrager, zodat de mantelzorger tijdelijk ontlast wordt. Indien voornoemde niet toereikend is voert het gebiedsteam onderzoek uit en kan dit leiden tot een individuele maatwerkvoorziening voor de cliënt. Vanzelfsprekend is de maatwerkvoorziening niet vrij toegankelijk en is de eigen bijdrage regeling van kracht.

Mantelzorgers van cliënten die naast een individuele maatwerkvoorziening ook gebruik maken van zorg in het kader van de Zorgverzekeringswet kunnen voor vervanging van de mantelzorg vaak een beroep doen op de eigen zorgverzekering.

Artikel 3 Individuele maatwerkvoorziening

In het Productenboek Maatwerkvoorzieningen worden de verschillende maatwerkvoorzieningen Wmo 2015 beschreven. Gebiedsteammedewerkers kunnen op basis daarvan een keuze maken uit de best passende ondersteuningsvorm en maatwerk voor de cliënt toepassen. Voor een uitgebreide toelichting en de van toepassing zijnde tarieven wordt verwezen naar het Productenboek.

Hoofdstuk 2 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Artikel 4 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3 van de wet waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, waaronder eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten. Jurisprudentie heeft bepaald dat dit ook geldt voor Pgb-houders, die verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van de door hen ingekochte ondersteuning.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om op basis van deze eisen te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen kunnen ook betrekking hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering stelt dat de kwaliteitseisen die zijn vevat in de artikelen 3.1

e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning. De basis van die standaard is in dit artikel geborgd.

Hoofdstuk 3 Toegang tot voorzieningen

Artikel 5 Aanmelding ondersteuningsvraag

De procedure begint met een aanmelding van de ondersteuningsvraag bij het gebiedsteam. Die aanmelding kan door de inwoner of door iemand anders (wettelijke vertegenwoordiger, familielid of een professional) worden gedaan. Niet iedere aanmelding hoeft geregistreerd te worden. De ondersteuningsvraag kan schriftelijk, digitaal, telefonisch, via professionals of rechtstreeks bij het gebiedsteam binnenkomen.

De gemeente neemt binnen 2 werkdagen contact op over dat de aanmelding in goede orde is ontvangen. De betrokken medewerker gebiedsteam neemt contact op voor het maken van een afspraak voor een gesprek. Dit gesprek met de inwoner vindt zo mogelijk plaats samen met de gemachtigde en desgewenst familie (en/of netwerk) binnen vier weken na aanmelding.

In het vijfde lid is een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het gebiedsteam dient in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Artikel 6 Cliëntondersteuning

Per 1 januari 2015 zijn gemeenten verplicht om cliëntondersteuning als kosteloze algemene voorziening te organiseren voor alle burgers. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat cliëntondersteuning beschikbaar is voor de cliënt die ondersteuning nodig heeft of problemen heeft op andere terreinen binnen het sociaal domein. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot de voorzieningen waarvoor zij zelf geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk is, maar ook informatie, advies en kortdurende ondersteuning te geven over relevante aanpalende domeinen, zoals zorg, wonen, participatie en onderwijs.

Cliëntondersteuning dient "onafhankelijk" te zijn. Dat wil zeggen dat de cliëntondersteuner dient te handelen in het belang van de cliënt en vanuit professionele autonomie, vergelijkbaar met sociaal raadsliden, maatschappelijk werkers en ouderenadviseurs. Er is geen verplichting om cliëntondersteuning door een derde partij te laten uitvoeren.

Binnen Súdwest-Fryslân is hiervoor de onafhankelijk cliëntondersteuner (OCO) voor het gehele sociaal domein.

Artikel 7 Weigeringsgronden

De gemeente mag op een aantal gronden een Wmo voorziening weigeren. Deze staan echter verspreid over wet- en regelgeving en zijn voor het gemak hier in één artikel samengebracht. De meeste gronden zijn als-dan gronden. Bijvoorbeeld als er een algemene of voorliggende voorziening is, of als de aanvrager al

een woningaanpassing gedaan heeft voor de aanvraag daarvoor is ingediend, en de gemeente dus niet meer kan zien of die nodig was, dus wordt de aanvraag tot een woningaanpassing gewijzigd. Dit wordt in dit artikel expliciet neergezet.

Langdurig noodzakelijk is in principe als er zekerheid is dat er langer dan zes maanden een voorziening noodzakelijk is. In geval van voorzieningen uit de Zvw moet er eerst gekeken worden of de leentermijn verlengd gaat worden (de uitleentermijn onder de Zvw kan worden opgerekt naar negen maanden onder de term 'beperkte of onzekere duur'. Hierover is overleg met de zorgverzekeraar nodig. Ook kan er sprake zijn van bijvoorbeeld langdurige revalidatie. (twee jaar) in dat soort gevallen moet gewogen worden of (bijvoorbeeld) een woning aanpassing het meest geëigende is.

Bij lid 3 c wordt een opsomming gegeven van mogelijke aanpassingen in gemeenschappelijke ruimtes. Dit betekent natuurlijk niet dat deze automatisch worden ingezet. Verhuurders en Verenigingen van eigenaren hebben hierin ook een rol en worden ook gewezen op voorzienbaarheid: bij een ouder wordend bewonersbestand moet worden rekening gehouden en gereserveerd worden voor aanpassingen aan gedeelde ruimten, net als voor overig onderhoud en renovatie.

Artikel 8 Gesprek

In het eerste lid is benadrukt dat het (keukentafel)gesprek met de cliënt wordt gevoerd door een gebiedsteammedewerker. Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. De integrale brede vraagverheldering is de basis van het gesprek, waarin het gebiedsteam samen met de cliënt de hulpvraag onderzoekt en zijn gehele situatie inventariseert ten aanzien van zijn mogelijkheden om op eigen kracht, of met hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk dan wel met gebruikmaking van andere voorzieningen, algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen een oplossing voor de ondersteuningsvraag te vinden.

Indien de cliënt al bij de gemeente bekend is, zullen een aantal gespreksonderwerpen niet meer uitgediept hoeven te worden en zal bijvoorbeeld alleen kunnen worden gevraagd of er nog nieuwe ontwikkelingen zijn. Komt een cliënt voor het eerst bij de gemeente, dan zal het gesprek dienen om een totaalbeeld van de cliënt en zijn situatie te krijgen.

Tijdens het gesprek wordt de mogelijkheid voor de inwoner besproken om een persoonlijk plan op te stellen en deze aan het gebiedsteam te overhandigen. Met dit persoonlijk plan wordt het Eigen Plan van de Inwoner bedoeld. Het werken met het Plan van de Inwoner zelf wordt aangemoedigd. Kern hierbij is dat de regie en eigenaarschap over de te verbeteren situatie verschuift van de hulp- en dienstverlening (systeemwereld) naar alle betrokkenen samen (leefwereld én systeemwereld). Dit betekent dat alle direct betrokkenen (jeugdige, ouders, familieleden en anderszins direct betrokkenen en professionals) samen besluiten wat er nodig is om de situatie te verbeteren. Er komt een gedragen plan waarmee alle betrokkenen mee instemmen. Dit kan via een planbijeenkomst. Het gebiedsteam kan dit zo nodig faciliteren. Het Plan van de Inwoner is (in principe) leidend voor het ondersteuningsplan. Er kan door de medewerker gebiedsteam vanuit zijn beroepsuitoefening getoetst worden of het plan voldoet aan de kaders van veiligheid en/of de afwegingskaders van de gemeente Súdwest-Fryslân.

Artikel 9 Ondersteuningsplan

Deze bepaling is in het belang van een zorgvuldige procedure en dossiervorming. Het ondersteuningsplan wordt samen met de cliënt opgesteld vanuit het kader “één gezin, één plan”, zoals aangegeven in het vastgestelde beleidsplan Veerkracht in het sociaal domein.

De uitkomsten van het gesprek en het eventuele Eigen Plan van de Inwoner vormen de basis van het ondersteuningsplan. Een goede weergave van het gesprek bevordert een goede communicatie en besluitvorming. In het ondersteuningsplan wordt de ondersteuningsvraag beschreven, de te behalen resultaten, de bijdrage aan de resultaten van het gezin (o.a. gebruikelijke hulp), het sociaal netwerk en de bijdrage van het gebiedsteam. Tevens wordt vermeld van welke vrij toegankelijke voorzieningen de cliënt gebruik gaat maken en/of voor welke individuele maatwerkvoorzieningen de cliënt een aanvraag indient bij het college van burgemeester en wethouders.

Soms kan een ondersteuningsplan al direct worden meegegeven, maar vaak zal dit nog moeten worden uitgewerkt. In principe ontvangt de cliënt het ondersteuningsplan binnen twintig werkdagen na gesprek. Het kan ook zijn dat na een gesprek de inwoner onderzoekt wat er aan ondersteuning in zijn omgeving mogelijk is of dat hij nog een aanvullende opmerking heeft. Ook dan is er tijd na het gesprek nodig.

Indien het gebiedsteam in verband met de aard, ernst of omvang van de problematiek een advies nodig heeft van een specialist, is deze termijn van twintig werkdagen mogelijk te kort. Het gebiedsteam kan deze dan verlengen. De verlenging hangt af van de complexiteit van de zaak; om die reden kan hier niet een specifieke termijn worden genoemd. De cliënt wordt in elk geval tijdig van de verlenging en de reden ervan in kennis gesteld.

Wanneer de cliënt akkoord is met het ondersteuningsplan, ondertekent hij het plan en zendt dit naar de gemeente. De situatie kan zich voordoen dat de cliënt het niet eens is met het ondersteuningsplan. In dat geval kan hij tekenen voor gezien en geeft hij aan waarom hij zich er niet in kan vinden.

Artikel 10 Aanvraag

Indien na het gesprek blijkt dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, moet de cliënt daarvoor een aanvraag indienen. Het ondersteuningsplan kan ook als aanvraag dienen.

Een aanvraag is nodig om een beschikking voor een maatwerkvoorziening te verkrijgen. In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Dit artikel wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

In de verordening Maatschappelijke ondersteuning 2018 en deze nadere regels is geen termijn opgenomen om te beslissen op een aanvraag. De regeling in de Awb geldt onverkort. In artikel 4:13 van de Awb is bepaald dat een beschikking dient te worden gegeven binnen een termijn van acht weken na ontvangst van de aanvraag. Indien een beschikking niet binnen acht weken kan worden gegeven, dient het bestuursorgaan dit binnen deze termijn aan de aanvrager mede te delen en daarbij een redelijk termijn te noemen waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (artikel 4:14, derde lid, van de Awb).

Deze termijnen zijn maximumtermijnen. Het is de bedoeling dat er zo spoedig mogelijk ondersteuning wordt verleend. Indien nodig kan na een melding binnen enkele dagen een individuele voorziening worden verstrekt; in complexe situaties zal in de regel in het belang van een zorgvuldig onderzoek een langere termijn nodig zijn. Bijvoorbeeld, indien een langer durend diagnosetraject benodigd is.

De transities en transformaties in het sociaal domein betekenen voor de cliënt vooral de omzetting van het recht op voorzieningen naar het recht op een zorgvuldige procedure. De toekenning van een maatwerkvoorziening is geen vanzelfsprekendheid meer. Eerst moet bezien worden of het probleem met de eigen kracht van de hulpvrager en met de hulp van zijn sociaal netwerk opgelost kan worden. Als dat niet het geval is wordt bezien of de hulp met algemene of andere voorzieningen geboden kan worden. Als die ook geen soelaas bieden, wordt gekeken naar de mogelijkheid van een maatwerkvoorziening. Het ondersteuningsplan is hierbij leidend.

Artikel 11 Beschikking

Op de aanvraag voor een individuele maatwerkvoorziening ontvangt de cliënt binnen 8 weken (40 werkdagen) een beschikking. De wettelijke afhandelingstermijn van de Awb is op de aanvraag van toepassing. Uitstel, bijvoorbeeld in verband met opvragen van specialistisch advies, is mogelijk. De cliënt wordt daarvan tijdig op de hoogte gesteld (verlenging beslistermijn).

Uitgangspunt van de wet is dat de cliënt een maatwerkvoorziening in 'natura' krijgt. Indien gewenst door de cliënt bestaat de mogelijkheid van het toekennen van een persoonsgebonden budget. De cliënt moet dit wel gemotiveerd aanvragen, conform hetgeen in de wet is aangegeven (zie ook hoofdstuk 3).

Alle te behalen resultaten moeten in de beschikking staan.

In de beschikking moet altijd de ingangsdatum en duur van de verstrekking (verwachte einddatum) worden opgenomen. Op het moment dat de beschikking eindigt en het vastgestelde resultaat nog niet behaald is of dat met de voorziening de situatie van de cliënt stabiel blijft en de situatie niet verslechtert, kan cliënt een verlenging van de indicatie aanvragen.

Artikel 12 Advisering

Daar waar de zorgvuldigheid het vereist om de juiste ondersteuning in te zetten en de expertise niet binnen de gemeente aanwezig is, kan er externe deskundigheid worden ingewonnen.

Hoofdstuk 4 Persoonsgebonden budget

Artikel 13 Voorwaarden voor een pgb

In artikel 2.3.6 lid 1 Wmo 2015 is vastgelegd dat indien de cliënt dat wenst en hij aan bepaalde voorwaarden voldoet die in dit hoofdstuk omschreven zijn, het college een pgb verstrekt. Een individuele maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt alleen toegekend indien cliënt dit gemotiveerd aan de hand van een opgesteld plan vraagt. Ze moet motiveren dat het bestaande aanbod van zorg in natura niet passend is (zie artikel 2.3.6 lid 2, sub b Wmo 2015). Daarnaast moet in het plan duidelijk worden aangetoond dat de verstrekking van een pgb aantoonbaar leidt tot betere en effectievere ondersteuning. Ook dient de ondersteuning aantoonbaar doelmatiger te zijn. Door het opstellen van een persoonlijk plan wordt de hulpvrager gestimuleerd na te denken over de zorgvraag, deze uit te werken, te concretiseren en tevens het doelbereik en daarmee de kwaliteit van de zorg in een later stadium te evalueren. Iemand kan niet op de motivering afgewezen worden. Deze motivering is van belang in het bredere kader van doelmatigheid van de zorg; de aanvrager wordt geacht nagedacht te hebben over zijn zorgvraag, de doelen

die hij wil bereiken en welke zorg en zorgvorm daar volgens hem voor nodig is. Bij dat laatste hoort ook de afweging over het pgb als leveringsvorm en de vraag of en zo ja welke meerwaarde deze leveringsvorm de aanvrager biedt vergeleken met zorg in natura.

De wet geeft aan dat een pgb wordt verstrekt als naar oordeel van het college is gewaarborgd dat de ondersteuning van goede kwaliteit is. Daarbij zijn veiligheid, doeltreffendheid en cliëntgerichtheid de belangrijkste kenmerken. De kwaliteitseisen genoemd in Hoofdstuk 2, artikel 4 zijn ook van toepassing op pgb's.

De belangrijkste toets voor de doelmatigheid van de zorg zit in de algemene werkwijze die gehanteerd gaat worden. De gemeente beoordeelt het inhoudelijke plan, waar ook in staat hoe de aanvrager het pgb wil gaan besteden. Hierover vindt een gesprek plaats met de aanvrager om doelen, beoogd resultaat en benodigde inzet te bepalen. Als dat past binnen de diagnose of indicatie voor de maatwerkvoorziening, is de doelmatigheid bij de start getoetst. Een pgb wordt toegekend bij een noodzakelijke termijn van 6 maanden of meer, in specifieke situatie kan maatwerk worden geleverd. Dit moet dan goed onderbouwd worden door de deskundige.

Vanaf het moment dat de zorg geleverd wordt, is de budgethouder in de rol van opdrachtgever primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de geleverde zorg, samen met zijn zorgaanbieder. Dit is een verschil met zorg in natura, waar de gemeente als opdrachtgever verantwoordelijk is voor de kwaliteit van de geleverde zorg.

In beginsel vallen reeds gemaakte kosten niet onder een pgb. Eerst moet de behoefte aan hulp en de aanvraag beoordeeld (kunnen) worden, daarna het pgb vastgesteld en pas daarna kan er met het toegekende budget door de cliënt hulp worden ingekocht c.q. kosten worden gemaakt. Er kan een uitzondering door het college worden gemaakt, als de noodzaak van de gemaakte kosten vaststaat.

Zorg die ingekocht wordt met een pgb kan geleverd worden door het sociale netwerk of iemand buiten het sociale netwerk die geen professional is (informele ondersteuning). De hoogte is afhankelijk van de ondersteuningsvorm en gebaseerd op de tarieven voor zorg in natura. De opbouw van deze tarieven is weergegeven in de verordening. Tussenpersonen en belangenbehartigers worden niet uit een pgb betaald.

Pgb en zorg in natura kunnen samengaan

Als een cliënt meerdere zorgproducten nodig heeft is het mogelijk dat hij het ene zorgproduct in natura ontvangt en het andere product met een pgb zelf regelt. Het is niet mogelijk om één zorgproduct deels in natura en deels in de vorm van een pgb te ontvangen.

Artikel 14 Terugbetaling bij verkoop

Dit artikel geeft aan wanneer sprake is van verkoop van een woning, welk bedrag er aan het college terugbetaald moet worden, wanneer sprake is van een meerwaarde van de woning door de woningaanpassing.

Hoofdstuk 5 Bijdrage voor een algemene voorziening

Artikel 15 Bijdrage voor algemene voorzieningen

Dit artikel spreekt voor zich.

Het staat organisaties die algemene voorzieningen bieden uiteraard vrij om zelf een bijdrage te vragen voor hun diensten.

Artikel 16 Bijdrage lichte ondersteuning gebiedsteam

Dit artikel spreekt voor zich.

Hoofdstuk 6 Eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening

Artikel 17 Bijdrage voor maatwerkvoorzieningen

De gemeente hanteert de maximale bedragen van artikel 3.1, eerste lid, van het Besluit. Voor de mogelijkheid om een eigen bijdrage te heffen zijn landelijke normen gesteld. Deze zijn vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (landelijk). Aan dat besluit conformeert het college zich. Een eigen bijdrage is, gezien artikel 15 van de Wmo, mogelijk bij voorzieningen in natura en bij een persoonsgebonden budget. In een aantal gevallen mag wettelijk geen eigen bijdrage worden geheven. Dit betreft een rolstoel en Wmo-voorzieningen ten behoeve van jeugdigen tot 18 jaar, voor woningaanpassingen wordt de eigen bijdrage op ouders verhaald.

Het totaal aan eigen bijdrage mag nooit hoger liggen dan de kosten, die de gemeente voor de voorziening maakt/heeft gemaakt. De eigen bijdrage wordt geïnd door het CAK.

Artikel 18 Duur eigen bijdrage

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 19 Bijdrage in de kosten van collectief vervoer

Collectief vervoer en vervoer eigen auto

Het lokaal verplaatsen per vervoermiddel is de mogelijkheid om in de eigen woon- en leefomgeving te gaan en staan waar men wil. Als het gaat om het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel is het te bereiken resultaat dat de aanvrager zich met een of ander vervoermiddel binnen zijn eigen woonplaats en het direct daaromheen gelegen gebied (is zorggebied) kan verplaatsen. Er wordt, de Centrale Raad volgend, alleen een voorziening verstrekt als de aanvrager zelfstandig, al dan niet met hulpmiddelen en in redelijk tempo 800 meter kan lopen. Die verplaatsingen moeten passen in het kader van het leven van alledag. Het gaat om verplaatsingen nodig voor het doen van boodschappen (zodat ook op deze wijze het resultaat van het kunnen beschikken over de eerste levensbehoeften wordt bereikt), nodig om op bezoek te gaan, nodig om naar artsen, paramedici, specialisten en voor ziekenhuisonderzoek, voor zover het zogenaamde zittend ziekenvervoer daar geen oplossing voor biedt.

Ook het vervoer om in de natuur te zijn, al dan niet met familie of vrienden, of het vervoer om een kerk, een sporthal, of een museum te bezoeken valt hier onder. Verplaatsingen in het kader van een betaalde baan of opleiding vallen niet onder de Wmo.

Verder zijn ook vervoer naar een vakantieadres en ander verblijf buiten het zorggebied uitgesloten.

Er wordt gesproken over lokaal verplaatsen, waarbij gedacht moet worden aan verplaatsingen in een straal van 25 kilometer rond de woning. Buiten dit gebied kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden van het bovenregionale vervoer, dat Valys in opdracht van het ministerie van VWS verricht.

Er wordt geen onbeperkte kosteloze vervoermogelijkheid aangeboden. De omvang van de te bieden compensatie zal over het algemeen liggen tussen 1500 en 2000 kilometer per jaar. Het kan voorkomen dat er een grotere vervoersbehoefte bestaat.

Net als voor personen zonder beperkingen geldt dat men voor het vervoer een eigen ritbijdrage dient te betalen.

Cliënten hebben de keuze om te kiezen uit taxivervoer of gebruik eigen vervoer (eigen auto). Een combinatie van beiden is niet mogelijk. Wanneer cliënt ervoor kiest om gebruik te maken van taxivervoer, dan kan hij gebruik maken van de taxibedrijven waarmee een raamovereenkomst is afgesloten.

Wanneer er gebruik wordt gemaakt van eigen vervoer (eigen auto) bedraagt de vergoeding € 0,21 per kilometer op basis van de vastgestelde vervoersbehoefte binnen de straal van 25 kilometer van de woonplaats.

Artikel 20 Autoaanpassing en bijdrage in de kosten

Autoaanpassing

Verstrekking van een voorziening in de kosten verbonden aan aanpassing van een eigen auto kan geschieden wanneer het collectief vervoer en individuele voorzieningen in combinatie met aanvullende maatregelen geen adequaat antwoord geven op de mobiliteitsbehoefte respectievelijk de geconstateerde beperkingen.

Door autoaanpassing kan iemand met een aantoonbare beperking op een normale wijze zijn auto gebruiken. Daar de aanpassing vaak ook een andere wijze van bedienen van de auto inhoudt, kan op grond van de Wmo vergoeding van de in verband hiermede noodzakelijke rijlessen plaatsvinden.

Wel moet de auto waarvoor een aanpassing wordt aangevraagd een technische levensverwachting hebben van minimaal vijf jaar.

Uiteraard komen alleen die voorzieningen voor vergoeding in aanmerking die niet standaard op een middenklasseauto zijn te verkrijgen. De middenklasseauto is het referentiekader, omdat bij een middenklasseauto een aantal voorzieningen standaard (=algemeen gebruikelijk) zijn.

Voorwaarden voor het treffen van een autoaanpassing zijn dat de auto redelijk is aan te passen én in goede staat verkeert.

Autoaanpassingen kunnen betreffen: de bediening en besturing van de auto; het in en uit de auto komen; de zithouding; het in de auto meenemen van een rolstoel.

Vervoer per auto's in bijzondere uitvoering (busjes) kan noodzakelijk zijn als de gehandicapte de overstap van rolstoel naar duopassagierstoel niet meer kan maken en achterin een busje vervoerd moet worden. Aanpassingen bestaan uit: oprijgoten, liftsystemen.

Bij bijvoorbeeld kinderen met een spierziekte, die aangewezen zijn op een elektrische rolstoel, kan een aangepast busje een adequate voorziening zijn om de kinderen te verplaatsen.

Factoren die bij de beoordeling een rol kunnen spelen zijn:

- ernstig gehandicapte kinderen moeten voor hun sociale en culturele ontwikkeling meer nog dan normale kinderen gestimuleerd en geactiveerd worden;
- het gezinsleven wordt vaak sterk bepaald door de mobiliteitsmogelijkheden van het gehandicapte kind. Vervoer per taxi biedt hier doorgaans geen adequaat aanbod;
- weekeinden en vakanties draaien vaak om de vervoersmogelijkheden van dit ene gezinslid.

De autoaanpassingen geschieden meestal door gespecialiseerde bedrijven. Op basis van minimaal twee offertes wordt beoordeeld welke maximale vergoeding kan worden uitbetaald.

Hoofdstuk 7   Bepalen van de kostprijs van een maatwerkvoorziening

Artikel 21 Kostprijs maatwerkvoorziening

De kostprijs van een maatwerkvoorziening is gebaseerd op de kosten die de gemeente verschuldigd is. Deze kosten zijn bepaald in contracten met aanbieders op basis van aanbestedingen.

Hoofdstuk 8   Stallingsvoorzieningen scootmobielen

Artikel 22 Adequate scootmobielstalling

Op het moment dat een scootmobiel wordt toegekend, moet zorgvuldig bekeken worden of deze scootmobiel (brand-)veilig gestald kan worden. Door de toename van het aantal scootmobielen vereist een (brand-)veilige stalling steeds meer aandacht.

In de handreiking brandveilig stallen scootmobielen Súdwest-Fryslân is vastgelegd met welke zaken rekening moet worden gehouden bij het al dan niet realiseren van scootmobielstallingen in grote wooncomplexen.

Als hoofdregel geldt: Aan personen aan wie een voorziening voor een scootmobiel is toegekend, wordt de scootmobiel pas feitelijk geleverd als er een adequate stalling aanwezig of realiseerbaar is. Dit betekent dat er altijd een huisbezoek en contact met de verhuurder plaats moet, zal vinden om dit te controleren.

Er bestaan verschillende mogelijkheden voor het realiseren van een scootmobielstalling, namelijk:

- a. een stallingsmogelijkheid in de woning;
- b. een algemene voorziening per complex (bergingen, gemeenschappelijke ruimte etc.);
- c. een algemene voorziening per verdieping of unit;
- d. een individuele voorziening bij de woning.

Allereerst moet worden gekeken worden of een stallingsmogelijkheid in de woning aanwezig of realiseerbaar is. Is deze niet aanwezig of realiseerbaar dan zal gekeken worden naar mogelijkheid 2 (een algemene voorziening per complex), vervolgens naar mogelijkheid 3 (een algemene voorziening per verdieping of unit) en als laatste naar mogelijkheid 4 (een individuele voorziening bij de woning).

Hoofdstuk 9 Tegemoetkoming in diverse kosten

Artikel 23 Tegemoetkomingen in diverse kosten

De gemeente heeft in alle gevallen de mogelijkheid om bij de aanvrager twee of meer offertes op te vragen waarop de beschikking wordt gebaseerd.

Lid 1. Verhuiskostenvergoeding

Een verhuiskostenvergoeding kan in de vorm van een gemaximeerde financiële tegemoetkoming worden toegekend. Dit is in drie situaties mogelijk aan de orde:

1. de aanvrager gaat vanwege problemen met het normale gebruik van de woning verhuizen naar een adequate woning;
2. de aanvrager vraagt een woonvoorziening aan in de vorm van een woningaanpassing, maar na onderzoek blijkt verhuizing de goedkoopst adequate oplossing te zijn voor het woonprobleem. Ook mogelijk is dat de betreffende woning niet kan worden aangepast;
3. kleine woningaanpassingen in de nieuw te betrekken woning kunnen wel plaatsvinden, voor zo ver deze kosten, tezamen met de verhuiskostenvergoeding, het goedkoopst zijn.

De verhuiskostenvergoeding wordt uitbetaald na inlevering van nota's tot maximaal € 2.595,00. Alleen kosten die direct betrekking hebben op de verhuizing komen in aanmerking voor vergoeding. Te denken valt aan de kosten van huur voor een verhuisauto, verf, behang, vloerbedekking, oversluitkosten voor telefoon en nutsvoorzieningen. Uitgegaan wordt van "de goedkoopst-adequate voorziening". Om laatstgenoemde vast te kunnen stellen, wordt de Nibud Prijzengids gehanteerd.

Kosten voor aanschaf van inrichtingselementen, zoals meubels, komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Een financiële tegemoetkoming in de kosten van verhuizing is bedoeld als goedkoopst-adequaat alternatief voor een dure woningaanpassing in gevallen waarin die verhuizing niet algemeen gebruikelijk is, gelet op leeftijd, gezins- of woonsituatie. Voorspelbare verhuizingen van senioren (levensloop) zijn in beginsel algemeen gebruikelijk.

Voor verhuizingen naar WLZ-instellingen of andere zorginstellingen wordt geen tegemoetkoming verstrekt, evenmin voor verhuizingen naar woningen die niet geschikt of bestemd zijn voor permanente bewoning.

Een verhuiskostenvergoeding kan worden verstrekt wanneer er sprake is van ondervonden belemmeringen bij het normale gebruik van de woning die door middel van een verhuizing op de goedkoopst-adequate wijze kunnen worden opgelost. Deze eis wordt niet gesteld als het gaat om een verhuizing naar een ADL-woning (ADL = Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen) en evenmin in situaties waarin het gaat om een persoon buiten de Wmo-doelgroep een aangepaste woning te laten vrijmaken. Alleen als het vrijmaken van de woning op verzoek van het College of na overleg met het College gebeurt, is er aanspraak op een tegemoetkoming voor verhuis- en herinrichtingskosten.

Het College verstrekt in beginsel geen tegemoetkoming in de kosten voor verhuizing en herinrichting, indien de verhuizing heeft plaatsgevonden voordat op de aanvraag is beschikt, tenzij achteraf alsnog kan

worden vastgesteld dat er problemen bij het normale gebruik van de woning werden ondervonden in de verlaten woning. Als dat laatste niet meer kan, is dat reden voor afwijzing.

Lid 2. Bedragen sportvoorzieningen

De sportrolstoel is een bovenwettelijke voorziening. De sportrolstoel wordt verstrekt in de vorm van een persoonsgebonden budget. Dit persoonsgebondenbudget is niet kostendekkend en dient beschouwd te worden als tegemoetkoming in de kosten van aanschaf en onderhoud voor de periode van drie jaar. Het restant van het aanschafbedrag van de sportvoorziening kan vaak via fondsen worden gekregen. Er is sprake van 2 soorten vergoedingen.

Voor een handbewogen sportrolstoel € 2.861,00 en voor een elektrische sportsolstoel € 5.722,00. Dit bedrag is inclusief onderhoud voor een periode van drie jaar.

Daarnaast kan maximaal € 520,00 per jaar maximaal worden vergoed voor de kosten van vervoer ten behoeve van sportuitoefening. Voor het vervoer vindt de betaling achteraf plaats na het indienen van bewijsstukken, bijvoorbeeld lidmaatschapskaart en/of overzicht wedstrijden.

Lid 3. Bezoekbaar maken woning

Het college kan een woonvoorziening treffen voor het bezoekbaar maken van één woonruimte indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft in een op grond van artikel 5 van de Wet toelating zorginstellingen erkende instelling.

Onder bezoekbaar maken wordt uitsluitend verstaan: het middels een woonvoorziening bewerkstelligen dat de aanvrager de woonruimte, de woonkamer en een toilet kan bereiken. Bereiken moet daarbij letterlijk worden opgevat: het gaat niet om gebruiken, maar om bereiken. De tegemoetkoming in de kosten is begrensd tot € 2.595,00. De aanvraag dient samen met minimaal twee offertes te worden ingediend bij de gemeente waarin de aan te passen woning staat. Er kan van worden uitgegaan dat ouders als zij gaan verhuizen van een voor hun kind in het verleden geschikt gemaakte woning, rekening houden met het kunnen bezoeken van hun kind, ook in de nieuwe woning.

Lid 4. Autokostenvergoeding

De autokostenvergoeding kan zowel voor de eigen auto als ook voor het gebruik van een auto van een derde worden gebruikt.

De leden 5 en 6 spreken voor zich.

Hoofdstuk 10 Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

Artikel 24 Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

Voor personen met een beperking of chronische problemen die een inkomen hebben lager dan 120% van de bijstandsnorm, kent de gemeente een uitgebreide collectieve ziektekostenverzekering of een tegemoetkoming voor de premie voor de aanvullende zorgverzekering. Via bijzondere bijstand kunnen personen met een beperking of chronisch problemen een tegemoetkoming ontvangen voor het volledig verbruikte verplichte eigen risico.

Voor inwoners die gebruik maken van een Wmo voorziening geldt een eigen bijdrage die geïnd wordt via het CAK. Deze eigen bijdrage is afhankelijk van inkomen, vermogen, leeftijd, samenstelling van het huishouden en gebruik van en het type Wmo voorziening. De eigen bijdragen Wmo worden vergoed in de collectieve zorgverzekering AV Frieso (tot een maximum van een bepaald bedrag per jaar; terug te vinden in de verzekeringsvoorwaarden). Er zal echter een groep mensen zijn die daar geen gebruik van (kan) maken omdat zij (nog) niet aan de AV Frieso deelnemen. Deze inwoners verkiezen een zorgverzekering bij een andere zorgverzekeraar. Voor deze groep is er een tegemoetkoming voor de premie van een aanvullende zorgverzekering.

De AV Frieso zal niet voorzien in alle ervaren meerkosten van chronisch zieken en gehandicapten. Met name waar het meerkosten betreft voor niet medisch gerelateerde kosten die niet verzekeraar zijn. De bijzondere bijstand biedt dan ondersteuning. De bijzondere bijstand wordt toegekend op basis van draagkracht/draaglast. Ook via bijzondere bijstand kunnen personen met een beperking of chronisch problemen een tegemoetkoming ontvangen voor het volledig verbruikte verplichte eigen risico. De aanvrager dient zelf objectief aannemelijk te maken, waaruit de chronische ziekte of beperking blijkt. Bovendien is een kopie van het overzicht van de zorgverzekeraar nodig, waaruit blijkt dat het verplicht eigen risico over het kalenderjaar in zijn geheel is betaald.

Hoofdstuk 11 Gebruikelijke hulp en Informele hulp

Artikel 25 Algemene opvatting gebruikelijke hulp

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 26 Gebruikelijke hulp door inwonende kinderen

Dit artikel spreekt voor zich, de Tweede Kamer motie door de leden Vera Bergkamp en Otwin van Dijk (juni 2016) over jonge mantelzorgers is hierin opgenomen.

Artikel 27 Onderscheid formele en informele hulp

Dit artikel is gebaseerd op jurisprudentie en het Burgerlijk Wetboek en is goeddeels gelijk aan de definities uit de jeugdzorg.

Hoofdstuk 12 Mantelzorgers

Artikel 28 Blijk van waardering voor mantelzorgers

Dit artikel spreekt voor zich.

Hoofdstuk 13   Het betrekken van ingezetenen bij het beleid

Artikel 29 Het betrekken van ingezetenen bij het beleid

De gemeente heeft al een inspraakregeling in de inspraakverordening. Deze wordt ook voor deze nadere regels toegepast.

De veranderingen in de structuur van het sociaal domein zijn omvangrijk. Ze raken een groot aantal inwoners, waarbij de impact van de veranderingen ook groot kan zijn. Het is daarom van belang voor onze inwoners betrokken te worden en te zijn.

Er zijn vier onafhankelijke adviesraden actief op het gebied van het Sociaal Domein. De gemeenten stellen hiervoor faciliteiten beschikbaar. Het betreft:

- Cliëntenraad WWB: voor de doelgroep uitkeringsgerechtigden;
- Wmo-adviesraad: voor de doelgroep Wmo-cliënten;
- Cliëntenparticipatie Integraal Gehandicaptenebeleid: voor de doelgroep mensen met een fysieke of zintuiglijke beperking;
- SW-raad: voor de doelgroep sociale werkvoorziening.

De SW-raad brengt advies uit aan de directie en bestuur van Empatec, terwijl de overige adviesraden advies uitbrengen aan het college en/of de gemeenteraad.

De eerste drie adviesraden hebben gezamenlijk aangegeven vooralsnog zelfstandig te willen blijven; zij vinden samenvoeging op dit moment niet wenselijk. De adviesraden functioneren goed en er zijn goede onderlinge contacten die de raden verder willen optimaliseren. De drie adviesraden zullen waar nodig gezamenlijk advies uitbrengen over de onderwerpen Wmo, jeugd en participatie. Het Wmo-platform neemt het initiatief om de vertegenwoordiging te verbreden met jeugd, mensen met een verstandelijke beperking en mantelzorgers.

Er zijn bij het Wmo-platform drie niveaus te onderscheiden in de onderlinge communicatie:

1. Formele adviezen (gevraagd en ongevraagd) worden opgesteld door het Wmo-platform ten behoeve van het gemeentebestuur.
2. Periodiek overleg vindt plaats tussen het dagelijks bestuur van het Wmo-platform en wethouders Wmo en Jeugd over de gang van zaken en voortgang op de diverse onderwerpen.
3. De lokale raden ('de ogen en de oren' van het Wmo-platform) vormen als "georganiseerde vraagzijde" de natuurlijke gesprekspartners voor de gebiedsteams in een gebied. Zij kunnen signalen over de uitvoering opvangen en bemiddelen waar wenselijk en nodig en hebben daarover overleg. Het is een groeiproces. Met deze aanpak beogen de gemeenten en het Wmo-platform optimaal aanspreekbaar te zijn voor de inwoners met een zorgvraag over de veranderingen binnen het sociaal domein. Afhankelijk van de nadere uitwerking zal de gemeente deze organisatie faciliteren.

Hoofdstuk 14   Citeertitel en overige bepalingen

Artikel 30 Overgangsbepalingen

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 31 Citeertitel

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 32 Datum inwerkingtreding en intrekking nadere regels Wmo

Dit artikel spreekt voor zich.